

การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการใช้ยาอย่างสมเหตุผลสำหรับประชาชนทั่วไป

The Development of Multimedia to Rational use of Analgesics Drug for Publics

กุลณัฐ แซ่ลิ้ม¹ เกวลิน บุญทอง² เกศรา เรืองนาม³ จันทร์ผกา เกษมี⁴ ณัฐพล สุทธธานี⁵ เนติพงศ์ ศรีรัฐ⁶

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุราษฎร์ธานี

581501016@bcnsurat.ac.th¹, Kae.gawalin@hotmail.com², 581501019@bcnsurat.ac.th³,

Fon_ketsara@hotmail.com⁴, Nataaa9@gmail.com⁵, Natipong_ps@hotmail.com⁶

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลสำหรับประชาชนทั่วไป และศึกษาประเมินความพึงพอใจของการใช้สื่อวีดิทัศน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มประชากรทั่วไปในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ สื่อวีดิทัศน์ และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้สื่อวีดิทัศน์ ข้อมูลถูกแสดงเป็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจและแบบประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมผล การวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการใช้สื่อวีดิทัศน์ ในภาพรวมประชาชนมีความพึงพอใจสื่อวีดิทัศน์อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.87$, $SD = 0.15$) โดยระดับพึงพอใจมากที่สุด คือ รูปแบบการนำเสนอของสื่อวีดิทัศน์มีความน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.56$) และระดับพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ระยะเวลาในการนำเสนอสื่อวีดิทัศน์มีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, $SD = 1.03$)

คำสำคัญ: การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ การใช้ยาปวดอย่างสมเหตุผลสำหรับประชาชนทั่วไป

Abstract

This research is the development of research objective to Development of multimedia Rational use of Analgesics drug for Public And to study the satisfaction of using multimedia Rational use of Analgesics drug. The population sample used in this research is a group of general population in SuratThani province. The number of 30 persons by means of simple sampling method. The research instruments is multimedia Rational use of Analgesics drug for Public, a questionnaire on satisfaction with using multimedia rational use of Analgesics drug of population sample and evaluation of quality multimedia Rational use of Analgesics drug for Public by experts. Statistics used in data analysis is average and standard deviation. In analyzing satisfaction, and the quality The development of multimedia rational use of analgesics drug for public. The research found that the samples are satisfied with the use of multimedia. Overall satisfaction with the multimedia in the lot. (\bar{x} = 3.87, SD = 0.15) The level of satisfaction as much as possible. The presentation format of video media interest. (\bar{x} = 4.63, SD = 0.56) and level of satisfaction is the presentation of multimedia is appropriate in the medium level. (\bar{x} = 3.20, SD = 1.03)

Keywords: The development of multimedia, The Rational use of Analgesics drug for Public

1. บทนำ

ประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายจากการใช้ยาเพิ่มขึ้นจาก 36,506 ล้านบาทในปี 2543 เป็น 98,375 ล้านบาทในปี 2551 โดยมีอัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 15 ต่อปี ซึ่งค่าใช้จ่ายด้านยาของประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ 46.70 ของค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของประเทศ ซึ่งสูงกว่าประเทศที่พัฒนาแล้วกว่า 2 เท่าตัว และมีแนวโน้มนำเข้ายาจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากร้อยละ 46 เป็นร้อยละ 65 ในช่วงเดียวกันซึ่งจากการศึกษาของกรมการแพทย์ (เขตชูอริยศรีวัฒนา, 2555) พบว่าในปี 2553 คนไทยบริโภคยาทั้งยาแผนปัจจุบันและยาแผนโบราณที่ผลิตเองและนำเข้าปีละประมาณ 47,000 ล้านบาท หรือเฉลี่ยวันละ 128 ล้านบาท โดยมีผู้ป่วยซื้อยากินเองร้อยละ 15 ของผู้ป่วยทั้งหมด จากการสำรวจสุขภาพคนไทยปี 2550-2552 พบว่า คนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปกินยาแก้ปวดทุกวัน ร้อยละ 2.30 กินยานอนหลับเป็นประจำ ร้อยละ 3.30 กินยาลูกกลอนเป็นประจำร้อยละ 2.10 และกินยาลดความอ้วน ร้อยละ 1.10 ซึ่งยาที่คนไทยใช้มากเป็นอันดับ 1 คือ ยาปฏิชีวนะใช้ถึงร้อยละ 20 ของยาทั้งหมด ซึ่งบ่อยครั้งเป็นการใช้ยาเกินขนาดเป็นสาเหตุที่ทำให้เชื้อดื้อยาเพิ่มมากขึ้นและเป็นการสะสมอาจทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพได้

ในทางการแพทย์จะมีการแบ่งยาแก้ปวดออกเป็น 2 กลุ่ม (พงศ์พันธวังค์มณี,2555)คือกลุ่มยาแก้ปวดที่ใช้ระดับปวดระดับรุนแรงถึงรุนแรงมากที่สุด แต่ไม่มีฤทธิ์ลดไข้ เช่น มอร์ฟิน(Morphine) ทรามาดอล (Tramadol) ซึ่งยากลุ่มนี้จะออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง ใช้ระดับความเจ็บปวดระดับรุนแรงจากอวัยวะภายใน เช่น ปวดนิวไนโต และยากลุ่มนี้อาจก่อให้เกิดอาการข้างเคียงสูง สำหรับยาแก้ปวดอีกกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มยาแก้ปวดที่ใช้สำหรับอาการปวดไม่รุนแรง เช่น ยาพาราเซตามอล ยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์(Non-Steroidal Anti-Inflammatory Drugs : NSAIDs) ซึ่งมีฤทธิ์แก้ปวด ลดไข้ และต้านการอักเสบ แต่ไม่ควรใช้ติดต่อกันนาน โดยยาพาราเซตามอลที่มีการใช้อย่างแพร่หลายนั้น หากใช้ยาเกินปริมาณที่แนะนำ อาจนำไปสู่การเกิดพิษต่อตับ จนนำไปสู่ภาวะตับวาย และเสียชีวิตในที่สุด

ผลจากการศึกษาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของการใช้ยา ได้แก่ 1)ปรับขนาดยาเองตามใจชอบอาจเกิดอันตราย เนื่องจากโรคบางโรค เช่น เบาหวาน ต้องกินยาอย่างต่อเนื่อง หรือยาบางชนิดที่ต้องกินให้หมดตามแพทย์สั่ง เช่น ยาปฏิชีวนะ 2)นำยาคนอื่นมาใช้ด้วยความเชื่อใจจากเพื่อนบ้านหรือคนในบ้านเดียวกัน 3)เก็บยาไม่ถูกต้องทำให้ยาเสื่อมหมดอายุ 4)ไม่ดูวันหมดอายุเวลาซื้อยา 5)รับการรักษาจากหลายสถานพยาบาลและ 6)เชื่อว่าการใช้ยาดีกว่าการป้องกันการเกิดโรค(วิทยา บุรณศิริ, 2555)

จากการที่ได้กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ถึงแม้ว่าจะมีการให้ข้อมูล และคำเตือนต่างๆเกี่ยวกับการใช้ยาแก้ปวด ซึ่งคนไทยส่วนใหญ่มองว่าเป็นยาพื้นฐาน ปลอดภัยไร้อันตรายแล้วก็ตาม แต่ปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่ในการใช้ยาอย่างถูกต้องนี้พบว่า เกิดจากปัญหาความรู้ และการขาดการเผยแพร่ข้อมูลที่ชัดเจนแพร่หลาย รวมถึงการรณรงค์ที่เข้าถึงผู้ใช้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างกลุ่มผู้มีรายได้น้อยที่มักจะทำอาชีพขายสินค้าในการรักษาอาการเจ็บป่วยด้วยการซื้อยาใช้เองแทนการรับคำปรึกษาจากเภสัชกร หรือรักษาด้วยการพบแพทย์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อศึกษาด้วยตนเอง เรื่องการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลสำหรับประชาชนทั่วไป เพื่อให้ประชาชนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจต่อการใช้ยาแก้ปวดได้อย่างถูกต้อง และเพื่อเป็นการป้องกันอันตรายจากการใช้ยา

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลสำหรับประชาชนทั่วไป
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของการใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลสำหรับประชาชนทั่วไป

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยและพัฒนา (Research and Development)โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล และศึกษาความพึงพอใจจากการใช้สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

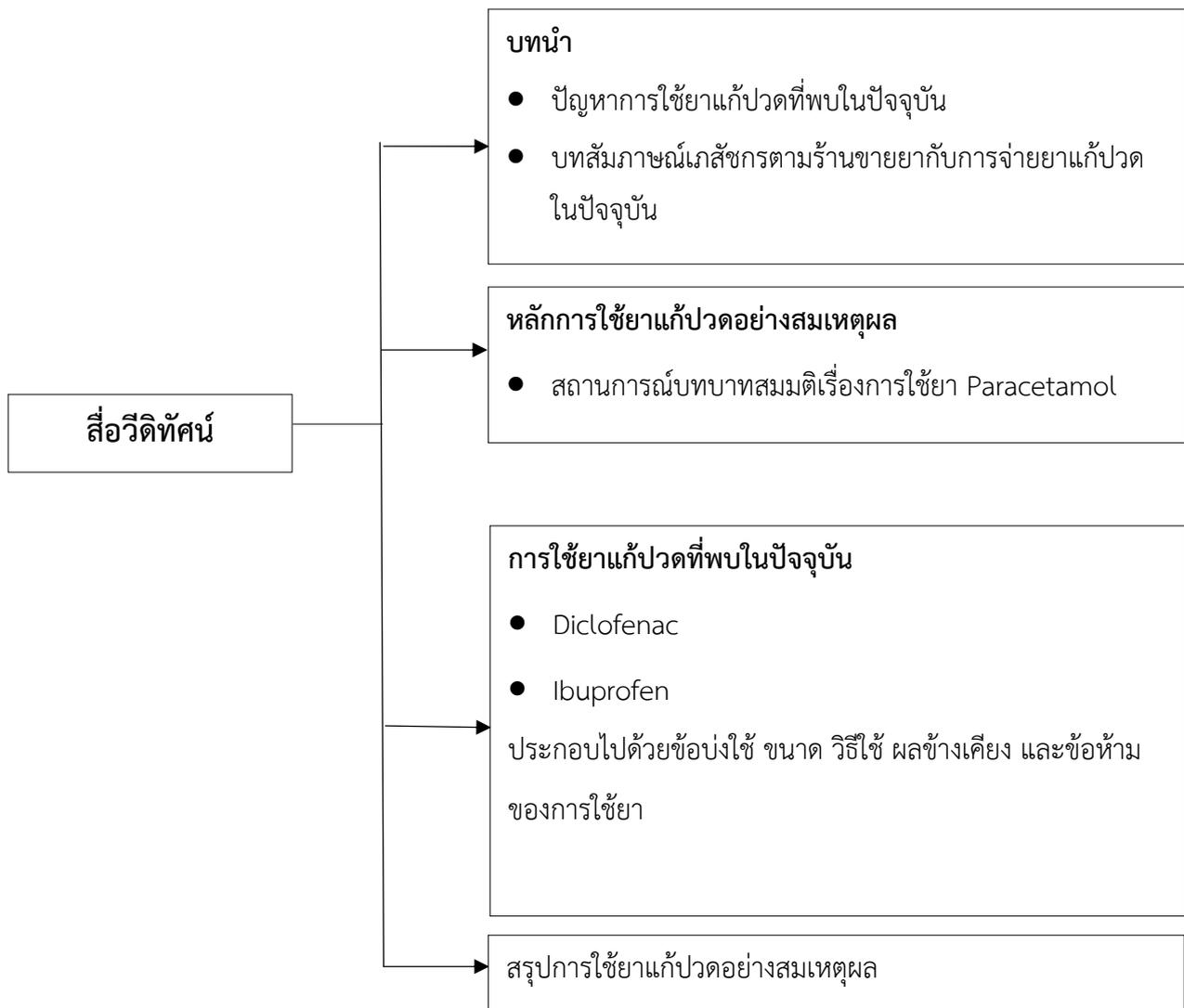
ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ กลุ่มประชากรทั่วไปในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ กลุ่มประชากรทั่วไปในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 30คน

4. อุปกรณ์และวิธีการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย เครื่องมือ 2 ชุด คือ

1. สื่อวีดิทัศน์

รูปที่ 1: แสดงเนื้อหาในสื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับการใช้ยาแก้ปวดอย่างเหมาะสม

ในการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ มีแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1.1 การศึกษาดำรง คู่มือ เกี่ยวกับการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล กลุ่มยาแก้ปวดที่พบได้ในปัจจุบัน กลไกการออกฤทธิ์ของยาแก้ปวด วิธีการใช้ยาแก้ปวด อาการข้างเคียงจากการใช้ยาและข้อห้ามข้อควรในการใช้ยาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล กลุ่มยาแก้ปวดที่พบได้ในปัจจุบัน กลไกการออกฤทธิ์ของยาแก้ปวด วิธีการใช้ยาแก้ปวด อาการข้างเคียงจากการใช้ยาและข้อห้ามข้อควรในการใช้ยา

1.3 ร่างบทวีดิทัศน์เกี่ยวกับการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล โดยกำหนดขอบเขตโครงสร้างของเนื้อหาให้ครอบคลุม วัตถุประสงค์การวิจัย

1.4 สร้างวีดิทัศน์ตามร่างบทวีดิทัศน์ที่กำหนด จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบปรับปรุงความถูกต้องของการใช้ภาษา ความชัดเจนของภาษาและตรงตามเนื้อหา ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของสื่อวีดิทัศน์ โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	สื่อวีดิทัศน์มีความเหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	สื่อวีดิทัศน์มีความเหมาะสมมาก
ระดับ 3 หมายถึง	สื่อวีดิทัศน์มีความเหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	สื่อวีดิทัศน์มีความเหมาะสมน้อย
ระดับ 1 หมายถึง	สื่อวีดิทัศน์มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ซึ่งแบบประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล โดยประกอบไปด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เนื้อหาและการดำเนินเรื่องของสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลจำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 ภาพภาษาและเสียงของสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลจำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 ตัวอักษรและสีของสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลจำนวน 4 ข้อ

1.5 ปรับร่างวีดิทัศน์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.6 นำร่างวีดิทัศน์การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล ของกลุ่มประชาชนทั่วไป ไปสร้างตามร่างที่กำหนด

2. แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล ของกลุ่มประชาชนทั่วไป โดยชุดแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชากรได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา มีจำนวน 3 ข้อ ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลดังนี้

ในส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลนั้นได้ใช้แบบประเมินเป็นแบบปรนัย (Multiple choice) ของมาตราลิเคิร์ท (Likert scale) ให้เลือกเป็น 5 ระดับ เรียงลำดับจากความพึงพอใจมากที่สุดไปยังความพึงพอใจน้อยที่สุด เกณฑ์การกำหนดระดับความพึงพอใจ มี 5 ระดับ

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจในสื่อวีดิทัศน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจในสื่อวีดิทัศน์อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจในสื่อวีดิทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจในสื่อวีดิทัศน์อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจในสื่อวีดิทัศน์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล สำหรับประชาชนทั่วไป วิเคราะห์จากคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนดรูปแบบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับโดยใช้ระดับวิธีการของลิเคิร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด.2545:45) ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาไว้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลน้อยสุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (Content Validity) ผู้จัดทำวิจัยได้นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อชี้แจงรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่าง มีการแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและสิทธิของกลุ่มตัวอย่างให้ทราบ หลังจากนั้นได้ใช้สื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลให้กลุ่มตัวอย่างได้ทดลองศึกษา และได้ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบประเมินความพึงพอใจโดยใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที
3. รวบรวมแบบประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่าง
4. นำแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 มาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

จัดเตรียมข้อมูลโดยการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และผู้จัดทำวิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC⁺

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ คำนวณหาร้อยละและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

5. ผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลสำหรับประชาชนทั่วไปและเพื่อศึกษาความพึงพอใจของการใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลสำหรับประชาชนทั่วไป ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ครอบคลุมความรู้เกี่ยวกับหลักการการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล ตัวอย่างการใช้ยาแก้ปวดที่พบในปัจจุบัน ซึ่งมีการพัฒนา 6 ขั้นตอน พบว่า

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการใช้สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล ในภาพรวมประชาชนมีความพึงพอใจสื่อวีดิทัศน์อยู่ในระดับ มาก (\bar{X} = 3.87, SD = 0.15) โดยระดับพึงพอใจมากที่สุด คือ รูปแบบการนำเสนอของสื่อวีดิทัศน์มีความน่าสนใจ (\bar{X} = 4.63, SD = 0.56) และระดับพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ระยะเวลาในการนำเสนอสื่อวีดิทัศน์มีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.20, SD = 1.03)

6. อภิปรายผล

ผลจากการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลในประชาชนทั่วไปในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อศึกษาความพึงพอใจของการใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล สำหรับประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าสื่อวีดิทัศน์สามารถช่วยจูงใจให้ประชาชนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักเห็นถึงความสำคัญต่อการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมัคร อยู่ลอง (2556) ที่ได้สรุปว่า ผลการใช้วีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการเป็นผู้นำดำเนินรายการและวิทยากรรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และศึกษาความพึงพอใจ ที่มีต่อวีดิทัศน์ เรื่องการเป็นดำเนินรายการและวิทยากรรายการโทรทัศน์ เพื่อ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 พบว่าวีดิทัศน์ เรื่องการเป็นดำเนินรายการและวิทยากรรายการโทรทัศน์ เพื่อ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ช่วยให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากต่อนื้อหาและประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งนั่นหมายความว่า การใช้สื่อวีดิทัศน์สามารถเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อการใช้ยาแก้ปวดได้อย่างสมเหตุผลได้ จากการพัฒนาสื่อในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเร็ม (Orem's self care theory) ว่าด้วยแนวคิดที่อธิบายการดูแลตนเองของบุคคล และการดูแลบุคคลที่เพียงพอ กล่าวคือ บุคคลที่มีวุฒิภาวะเป็นผู้ใหญ่และกำลังเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ มีการเรียนรู้ในการกระทำและผลของการกระทำเพื่อสนองตอบความต้องการดูแลตนเองที่จำเป็น โดยการควบคุมปัจจัยที่มีผลต่อหน้าที่ หรือพัฒนาการของบุคคลเพื่อคงไว้ซึ่งชีวิต สุขภาพ และความผาสุก การกระทำดังกล่าวรวมไปถึงการกระทำเพื่อบุคคลที่ต้องพึ่งพาซึ่งสมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลอื่น ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลในประชาชนทั่วไปมาเป็นสื่อในการดึงดูดสายตา ความอยากรู้อยากเห็น และให้ผู้รับชมเกิดความสนใจต่อสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการ รวมทั้งสื่อวีดิทัศน์มีประสิทธิภาพในการสื่อสารสูงเนื่องจากเป็นรูปแบบการนำเสนอที่ทำให้ประชาชนทั่วไปเกิดความสนใจมากกว่าการบรรยาย ให้ความรู้ และสามารถให้ทั้งประสิทธิภาพสูง และเสียงในเวลาเดียวกัน สามารถหยุดดูภาพนิ่งบางจุด ดูซ้ำ หรือดูภาพซ้ำในกรณีที่ไม่เข้าใจ ซึ่งเนื้อหาในสื่อวีดิทัศน์นี้ สามารถที่จะนำไปปรับใช้ต่อการใช้ยาแก้ปวดในชีวิตประจำวันได้จริง และลดข้อผิดพลาดหรือความไม่เข้าใจต่อการใช้ยาของประชาชนได้ วีดิทัศน์เป็นการเล่าเรื่องด้วยภาพ ทำหน้าที่หลักในการนำเสนอ โดยมีการผสมผสานระหว่างอนิเมชันและตัวอย่างปัญหาสถานการณ์จริงเข้ามาสอดแทรกเพื่อให้เกิดความน่าสนใจและเกิดความตระหนักในการรับชม อีกทั้งการนำเสนอเป็นคำบรรยายประกอบภาพ ทั้งตัวอักษรและเสียง เพื่อง่ายต่อการเรียนรู้และเกิดความเข้าใจ สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลในประชาชนทั่วไปเป็นสื่อที่เข้าถึงง่าย ซึ่งแตกต่างจากสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่มีลักษณะการใช้ภาษาที่เป็นทางการ เข้าใจยาก จากการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลในประชาชนทั่วไป พบว่าประชาชนทั่วไปมีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีบางข้อที่อยู่ในระดับปานกลางคือนื้อหา และระยะเวลาในการนำเสนอสื่อ และอยู่ในระดับมากคือนื้อหาที่เป็นประโยชน์ การใช้ภาษา

การประชุมวิชาการระดับชาติ การเรียนรู้เชิงรุก ครั้งที่ 6 “Active Learning ตอบโจทย์ Thailand 4.0 อย่างไร”

วันที่ 26 - 27 มีนาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ความสะดวกต่อการรับชมสื่อ และความเหมาะสมต่อวิธีการนำเสนอ ส่วนรูปแบบในการนำเสนอสื่อมีความน่าสนใจอยู่ในระดับดีมาก

เมื่อใช้สื่อชุดนี้แล้วสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงรวมทั้งจากการสังเกตพฤติกรรมการชมสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผลในประชาชนทั่วไป ผู้ชมมีความสนใจ เพลิดเพลิน และประทับใจในรับชมสื่อ

7. บทสรุปและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยจึงได้สรุปประเด็นที่น่าสนใจให้ผู้อ่านงานวิจัยได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

7.1 ควรมีการเผยแพร่สื่อวีดิทัศน์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาอย่างสมเหตุผล สำหรับประชาชนทั่วไป ลงในสื่อออนไลน์เพื่อให้ประชาชนที่มีความต้องการเรียนรู้ได้เข้าถึงอย่างสะดวกต่อการรับชม

7.2 ควรมีการนำสื่อวีดิทัศน์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาอย่างสมเหตุผล สำหรับประชาชนทั่วไปไปใช้ในสถานบริการสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนได้เกิดการเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

8. กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล สำหรับประชาชนทั่วไป งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์ของผู้มีพระคุณหลายท่าน ขอขอบพระคุณ ดร.รุ่งนภา จันทรา ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ให้กับคณะผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณ ดร.อัจฉริยา วัชรวิวัฒน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ประสานรายวิชาการวิจัยทางการแพทย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี และ ดร.รุ่งนภา จันทรา รองผู้อำนวยการกลุ่มงานวิจัยวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุราษฎร์ธานี ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด และแนะนำการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัย คณะผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและความเอื้ออาทรที่ได้รับจากอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ภาวนา มุสิกกุล อาจารย์อำนวยการ ธีรรัตน์ศรีสกุล และนายทวีชัย ลียุทธานนท์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ ในการทำงานวิจัยการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การใช้ยาแก้ปวดอย่างสมเหตุผล สำหรับประชาชนทั่วไป

ขอขอบคุณ คุณวันเพ็ญ ขำแข เจ้าหน้าที่ห้องวิชาการที่ช่วยทำหนังสือราชการติดต่อประสานงาน ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทุกท่านที่กรุณาแนะนำหนังสือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณคณะผู้วิจัยทุกท่านที่ได้ร่วมแรง ร่วมใจ มานะบากบั่น ทำวิจัยครั้งนี้จนประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

หากคุณค่าของวิจัยเล่มนี้ได้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมแล้ว คณะผู้วิจัยขอขอบคุณความดีทั้งหมดให้แก่คณาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่าน

9. เอกสารอ้างอิง

- กันตพร ยอดไชย. (2550). ผลการใช้สื่อวีดิทัศน์คาราโอเกะ เรื่องหลักการพยาบาลผู้ป่วยโรคหัวใจและหลอดเลือด ต่อความรู้ของนักศึกษาพยาบาล. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล. (2560). คู่มือการเรียนการสอนเพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข
- เชิดชู อริยศรีวัฒนา.(2555). เผยคนไทยกินยาสูงมากปีละ 47,000 ล้านบาท, 16 พฤศจิกายน 2560.
<http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx>
- นิเวศน์ วงศ์ปทุม. การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียประกอบการสอนวิชาการเขียนโปรแกรมด้วยภาษาซีชาร์ป 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2558.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). ระดับวิธีการของลิเคิร์ต (Likert). พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- บุษบา สุวรรณศรี.เอกสารรายงานการวิจัยเรื่อง การรับรู้ต่อยาแก้ปวด : กรณีการใช้ยาแก้ปวดรักษาตนเอง. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2557.
- พงศ์พันธ์ วงศ์มณี.(2555).อย.เตือน ปช.ใช้ยาแก้ปวดเกินขนาดเสี่ยงอันตรายถึงชีวิต, 16 พฤศจิกายน 2560. <http://www2.manager.co.th/Science/ViewNews.aspx?NewsID>
- พิสนธิ์ จงตระกูล. (2016, 1 พฤศจิกายน). ยาแก้ปวด[facebook]. Retrieved from <http://www.facebook.com/RDUThai/videos/1835637139809886/>
- วิทยา บุญเหลือ. (2555). “วิทยา”เผยคนไทยกินยาสูงมากปีละ 47,000 ล้านบาท เฉลี่ยวันละ 128 ล้านบาท เร่งมาตรการลดการกินยา รณรงค์ให้ประชาชนดูแลสุขภาพให้แข็งแรง, 16 พฤศจิกายน 2560.<http://pr.moph.go.th>
- สมัคร อยู่ลอง. การพัฒนาวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเป็นผู้นำดำเนินรายการและวิทยากร รายการโทรทัศน์เพื่อศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาเทคโนโลยีการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556.
- สุรีย์ กาญจนวงศ์. (2553). จิตวิทยาสุขภาพ.นครปฐม. โรงพิมพ์มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย..
- Brown, L. (2017). *Type of multimedia*, 22 พฤศจิกายน 2560.
www.techwalla.com/articles/types-of-multimedia-communication
- KrerkChetsadanuwat. (2012). *A development of self-instructional materials (SIMS) to enhance English listening skills for student nurses*. Chulalongkorn University, Office of Academic Resources.
- Fishbein and Ajzen. 1975. *Belief Attitude Intention and Behavior: An Introduction to theory and Research*. Mass : Addison-Wesley
- Gochman, D.S. 1988. *Health behavior : Emerging research perspectives*. New York: Plenum Press
- Orem, E. (2001). *ทฤษฎีดูแลตัวเอง(Self – care Theory)ของโอเร็ม*, 9 พฤศจิกายน 2560.
http://www.sh.mahidol.ac.th/rdcenter/download/refer_APA.pdf
- Thompson, G. (2015).*Type of multimedia*, 22 พฤศจิกายน 2560.
<https://www.merriam-webster.com/dictionary/behavior>